

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofți,

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Lupașcu Zinaida în numele inculpatei Druța Tamara și de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Chetruș Veaceslav, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești din 26 noiembrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui

Chetruș Veaceslav XXX, născut la xxx, originar din x, domiciliat în xxx.

Druța Tamara XXX, născută la xxx, originară și domiciliată în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 19.06.2017 - 26.11.2018;

Instanță de apel: 15.12.2018 - 08.04.2019;

Instanță de recurs: 27.06.2019 - 23.01.2020;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei sediul Șoldănești din 26 noiembrie 2018, Chetruș Veaceslav a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.151 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Druța Tamara a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.151 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Chetruș Veaceslav XXX se învinuiește în aceia că la 11 mai 2016, în jurul orei 17.00, în urma unui conflict și a relațiilor ostile existente, intenționat, având scop de răzbunare, acesta împreună cu Druța Tamara, prin înțelegere prealabilă, aflându-se în gospodăria lui Negru XXX situată în s. Chipeșca r-nul Șoldănești, i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste corp, inclusiv în regiunea vitală cap și torace, cauzându-i lui Negru XXX, conform raportului de expertiză medico-legală nr.185/D din 11.08.2016 leziuni corporale sub formă de traumă închisă a toracelui, manifestată prin fractura coastelor IX și X pe stânga,

linia axilar posterioară, ruptura splinei post-traumatică în doi timpi, homoperitoneum în volum de 1 500 ml., pneumohemotorax pe stânga - care se califică ca vătămare corporală gravă.

Druța Tamara a fost învinuită în aceia că la 11 mai 2016, în jurul orei 17.00, în urma unui conflict și a relațiilor ostile existente, intenționat, având scop de răzbunare, împreună cu Chetruș Veaceslav, prin înțelegere prealabilă, aflându-se în gospodăria lui Negru XXX, situată în s. Chipeșca r-nul Șoldănești, i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste corp, inclusiv în regiunea vitală cap și torace, cauzându-i lui Negru XXX, conform raportului de expertiză medico-legală nr.185/D din 11.08.2016 leziuni corporale sub formă de traumă închisă a toracelui, manifestată prin fractura coastelor IX și X pe stânga, linia axilar posterioară, ruptura splinei post-traumatică în doi timpi, homoperitoneum în volum de 1 500 ml., pneumohemotorax pe stânga - care se califică ca vătămare corporală gravă.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. *Inculpata Druța Tamara*, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că faptele inculpatei nu întrunesc elementele infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de fond pripit și nemotivat a concluzionat despre vinovăția inculpatei Druța Tamara în comiterea infracțiunii incriminate și nu a dorit să ia în considerare motivele invocate de apărare. A enunțat că, prima instanță în hotărârea sa reține de o manieră mecanică și în totalitate actul de învinuire.

De asemenea, a evidențiat că instanța de fond a făcut referire foarte succint și neproportional la declarațiile inculpatului, precum și la versiunea apărării materializată în susținerile verbale. A notat că, instanța de fond nu a examinat probele apărării și inculpatului în mod efectiv, fiind apreciate eronat.

Din conținutul sentinței rezultă că, instanța de fond a preluat motivele acuzatorului de stat și la motivarea soluției sale cu privire la vinovăția lui Druța Tamara, a acceptat pe deplin concluziile procurorului, pe care le-a transcris în sentință, adoptând soluția doar în baza probelor indicate de procuror, în așa mod, instanța de fond a reținut generic, că situația de fapt și de drept expusă în rechizitoriu corespunde realității, fără a evalua în concret motivele invocate de inculpați și fără a analiza probele care conduc la aflarea adevărului în cauză.

La la adoptarea sentinței, instanța de fond s-a bazat pe declarațiile părții vătămate Negru XXX, probă care nu colaborează cu nici una din probele administrate și cercetate, precum și pe declarațiile martorului acuzării Negru Angela, care nu a văzut în ce circumstanțe a fost bătut, Negru XXX, doar cunoaște din spusele ultimului.

Opinează că, rechizitoriul este insuficient motivat sub aspectul informării inculpaților Chetruș Veaceslav și Druța Tamara cu privire la învinuirea înaintată. Faptele imputate ultimilor sunt incomplet descrise, neclare și contradictorii. Acțiunile care ar fi trebuit să stea la baza învinuirii nu sunt determinate cu suficientă precizie, printr-o modalitate clară și concretă de săvârșire a acțiunilor infracționale.

Consideră că, instanța de fond n-a reținut că partea apărării a prezentat instanței un ansamblu de probe care coroborează între ele și cu certitudine dovedesc nevinovăția inculpatei Druța Tamara de comiterea infracțiunii imputate, indicând că, prin declarațiile martorului Chirița Ghenadie și inculpatului Chetruș Veaceslav s-a demonstrat că inculpata Druța Tamara nici n-a lovit partea vătămată Negru XXX. Mai mult, a indicat că în calitate de probă relevantă prezentată de acuzarea de stat servește declarațiile părții vătămate Negru XXX care atestă de unul singur că ar fi fost bătut de către Chetruș Veaceslav și Druța Tamara în comun în curtea casei sale, însă careva probe în acest sens nu are, or, din declarațiile martorilor existenței și audiați în cadrul urmăririi penale și a altor martori audiați în cadrul ședinței de judecată nimeni nu relevă că ar fi văzut că a fost bătut de aceste două persoane.

Suplimentar a menționat că, din sentința instanței de fond nu urmează analiza probelor în privința inculpatei Druța Tamara, precum și prin ce probe concrete sunt confirmate circumstanțele de fapt reținute în sarcina inculpatei. În sentința instanței de fond, nu au fost precizate circumstanțele ce au servit ca motiv de a concluziona prezența indicilor de calificare în acțiunile inculpatului.

A concluzionat că, instanța de fond nu a respectat prevederile legale și nu s-au pronunțat argumentat asupra faptului existenței infracțiunii în acțiunile inculpatei Druța Tamara prin prisma art.52 Cod Penal, potrivit căruia „se consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă.

3.2. Inculpatul Chetruș Veaceslav, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de fond n-a reținut că partea apărării a prezentat instanței un ansamblu de probe care coroborează între ele și cu certitudine dovedesc nevinovăția inculpatului Chetruș Veaceslav de comiterea infracțiunii imputate, indicând că, prin declarațiile martorului Chirița Ghenadie și inculpatei Druța Tamara s-a demonstrat că inculpatul Chetruș Veaceslav nici n-a lovit partea vătămată.

A pretins că, analizând probele prezentate de acuzare instanței de judecată, a constatat că, în cadrul examinării cauzei n-au fost administrate probe pertinente, concludente, utile și, mai cu seamă, suficiente, care ar confirma faptul că Chetruș Veaceslav și Druța Tamara au săvârșit infracțiunea prevăzută de art.151 alin.(2) lit. d) Cod penal.

A mai notat că, instanța de fond n-a reținut că acuzarea de stat din start și-a atribuit o poziție de învinuire a două persoane pe un substrat factologic, nedovedit cu încălcarea principiului prezumției nevinovăției, garantat de art.8 alin.(1) Cod de procedură penală.

Totodată a menționat că, analizând la o justă valoare probele acumulate la examinarea dosarului penal, consideră că sentința instanței de fond este neîntemeiată, iar probele denotă atât absența faptei infracționale, cât și absența componentei de infracțiune în acțiunile inculpatului Chetruș Veaceslav, fapt ce impune adoptarea unei hotărâri de achitare. Reiterează că, instanța de fond la fel n-a apreciat că procurorul avea obligația de

a rectifica erorile comise cu privire la formularea unei învinuiri în strictă conformitate cu cerințele art.6 CEDO, înainte de a sesiza instanța de judecată, ceea ce nu s-a întâmplat.

De asemenea, a enunțat că instanța de fond a comis o eroare de drept la judecarea cauzei. La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate, se relevă faptul că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în fond.

În final, a evidențiat că sentința instanței de fond nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția fiind admisă o eroare gravă de fapt; nu a fost argumentat care probe concrete indică la vinovăția inculpatului Chetruș Veaceslav, motivarea fiind în linii generale. Mai mult, a subliniat că nu este nici o probă că inculpatul a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin lovituri, lipsește latura obiectivă și cea subiectivă, iar instanța nu a examinat probele apărătorului și inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2019, apelurile declarate de către inculpații Druța Tamara și Chetruș Veaceslav au fost respinse, ca nefondate, în partea în care se solicită achitarea lor.

Au fost admise apelurile inculpaților Druța Tamara și Chetruș Veaceslav, casând sentința total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit cărei:

Chetruș Veaceslav a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.151 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Druța Tamara a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.151 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă a fost admisă parțial, cu încasarea în mod solidar din contul lui Chetruș Veaceslav și Druța Tamara în beneficiul părții civile Negru XXX cu titlu de prejudiciu material suma de 5 000 lei cheltuielile de asistență juridică și prejudiciu moral suma de 50 000 lei.

Cerința procurorului cu privire la încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor judiciare în mărime de 1 488 lei a fost respinsă, ca nefondată.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a evidențiat că, instanța de fond a reținut doar că Chetruș Veaceslav și Druța Tamara, *se învinuiesc* în comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(2) lit. d) Cod penal, fără a constata fapta pe care au săvârșit-o ultimii. Astfel, instanța de apel, analizând și apreciind probele, în strictă conformitate cu prevederile art.101 Cod procedură penală, conform cărora, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a constatat că:

Chetruș Veaceslav la 11 mai 2016, în jurul orei 17.00, în urma unui conflict și a relațiilor ostile existente, intenționat, având scop de răzbunare, acesta împreună cu Druța Tamara, prin înțelegere prealabilă, aflându-se în gospodăria lui Negru XXX situată în s.

Chipeșca r-nul Șoldănești, i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste corp, inclusiv în regiunea vitală cap și torace, cauzându-i lui Negru XXX, conform raportului de expertiză medico-legală nr.185/D din 11.08.2016 leziuni corporale sub formă de traumă închisă a toracelui, manifestată prin fractura coastelor IX și X pe stânga, linia axilar posterioară, ruptura splinei post-traumatică în doi timpi, homoperitoneum în volum de 1 500 ml., pneumohemotorax pe stânga - care se califică ca vătămare corporală gravă. Colegiul penal constată că prin acțiunile sale intenționate Chetruș Veaceslav, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.151 alin.(2) lit. d) Cod Penal, "*Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două persoane*".

Druța Tamara la 11 mai 2016, în jurul orei 17.00, în urma unui conflict și a relațiilor ostile existente, intenționat, având scop de răzbunare, aceasta împreună cu Chetruș Veaceslav, prin înțelegere prealabilă, aflându-se în gospodăria lui Negru XXX, situată în s. Chipeșca r-nul Șoldănești, i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste corp, inclusiv în regiunea vitală cap și torace, cauzându-i lui Negru XXX, conform raportului de expertiză medico-legală nr.185/D din 11.08.2016 leziuni corporale sub formă de traumă închisă a toracelui, manifestată prin fractura coastelor IX și X pe stânga, linia axilar posterioară, ruptura splinei post-traumatică în doi timpi, homoperitoneum în volum de 500 ml., pneumohemotorax pe stânga - care se califică ca vătămare corporală gravă. Colegiul penal constată că prin acțiunile sale intenționate Druța Tamara, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.151 alin.(2) lit. d) Cod Penal, "*Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două persoane*".

Instanța de apel consideră că, declarațiile inculpaților Druța Tamara și Chetruș Veaceslav nu corespund adevărului, sunt mincinoase și sunt date de către inculpați în scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise, deoarece ele se combat de întreaga sistemă de probe analizate, și apreciate prin prisma prevederilor art.101 Cod procedură penală și care integral demonstrează vina lor în comiterea infracțiunii imputate lor.

Cu referire la componența de infracțiune prevăzută de art.151 alin.(2) lit. d) Cod penal, instanța de apel a relatat că aceasta presupune existența următoarelor elemente constitutive.

Obiectul juridic special al acestei infracțiuni îl formează relațiile sociale cu privire la sănătatea persoanei. Nu are importanță dacă victima avea, sub raportul sănătății, o sănătate desăvârșită sau dacă, dimpotrivă, corpul ei era deja lipsit de anumite părți; după cum nu contează nici dacă victima era pe deplin sănătoasă sau suferea de vreo boală. Este suficient că sănătatea, așa cum există, să fi fost vătămată prin acțiunea sau inacțiunea făptuitorului. La caz, instanța de apel a reținut că în cazul de față și-a găsit confirmare deplină cauzarea vătămarilor corporale grave lui Negru XXX anume de către inculpații Chetruș Veaceslav și Druța Tamara în contextul în care conform relatărilor părții vătămate Negru XXX, martorilor Negru Angela, Gorgos Mariana, s-a constatat cu vehemență că, la data de 11 mai 2016, aproximativ la ora 17.00 în gospodăria lui Negru

XXX din s. Chipeșca r-nul Șoldănești, Chetruș Veaceslav fiind împreună și de comun acord cu Druța Tamara, în urma unui conflict avut anterior cu Negru XXX, cu scop de-a se răfui cu acesta i-a aplicat acestuia, multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, inclusiv în regiunea vitală torace, cauzându-i vătămare corporală gravă.

De asemenea, a reținut că obiectul material al infracțiunii de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății îl reprezintă corpul persoanei. Se are în vedere corpul oricărei persoane (în viață), cu condiția să fie altă persoană decât însuși făptuitorul. Prin urmare, conform raportul de expertiză medico-legală nr.185/D din 11.08.2016 conform concluziei căruia la Negru XXX s-au constatat trauma închisă a toracelui manifestată prin excoriație la nivelul hemitoracelui pe stânga, fractura coastelor IX și X pe stânga, linia axilar posterioară, ruptura splinei post-traumatică în doi timpi, Hemoperitoneum în volum de 1 500 ml., pneumohemotorax pe stânga, care se califică ca vătămare gravă.

Latura obiectivă a infracțiunii specificate la art.151 Cod penal are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea sau inacțiunea de cauzare a vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății; 2) urmările prejudiciabile sub forma vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile. Așadar, fapta prejudiciabilă se poate concretiza în acțiune (lovire, înjunghiere, otrăvire, aruncare de substanțe corozive, transmiterea unei boli contagioase etc).

Latura subiectivă a infracțiunii analizate se exprimă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă sau indirectă. Astfel, instanța a identificat că inculpații Chetruș Veaceslav și Druța Tamara la 11 mai 2016 în jurul orei 17.00 min., au acționat cu intenție directă, de a se răfui cu Negru XXX, pentru faptul că acesta la 11 mai 2016 în jurul orei 14.00, deplasându-se pe lângă casa de locuit a lui Druța Tamara sub pretextul unei datorii a concubinului acesteia față de Negru XXX a inițiat un conflict, și ca urmare potrivit raportului de constatare medico-legală nr. 255 din 13.05.2016 la Druța Tamara au fost depistate echimoză la nivelul regiunii mentoniere cu extindere pe gât, la nivelul abdomenului și coapsei stângi, excoriație la nivelul mâinii drepte și umărului stâng, care se califică ca neînsemnate.

În acest context, Colegiul Penal constată că la caz s-a dovedit indubitabil existența componentei de infracțiune prevăzută de art.151 alin.(2) lit. d) Cod penal în acțiunile lui Chetruș Veaceslav și Druța Tamara.

Mai mult, urmează a fi acordată o credibilitate mai înaltă declarațiilor părții vătămate, care coroborează cu celelalte probe, de vreme ce careva împrejurări ce ar pune la îndoială relatările ultimului lipsesc, cu atât mai mult că inculpata Druța Tamara a recunoscut aplicarea loviturilor cu sapa lui Negru XXX, dar nu în ograda acestuia, dar în drumul din preajma gospodării sale, când a fost agresată fizic de către acesta. Colegiul penal nu găsește careva motive plauzibile de a da apreciere critică declarațiilor părții vătămate Negru XXX, făcute sub jurământ, ele vin în concordanță cu acțiunile inculpaților Chetruș Veaceslav și Druța Tamara fixate printr-un cumul de probe obținute

cu respectarea prevederilor normelor codului de procedură penală.

Ce ține de declarațiile martorului Chiriță Ghenadie, care a relatat că nu a văzut ca inculpații Chetruș Veaceslav și Druța Tamară să-i aplice lui Negru XXX careva lovituri, au fost apreciate critic de către instanța de apel, luând în considerație faptul că Chiriță Ghenadie cu inculpatul Chetruș Veaceslav sunt în relații de prietenie, având drept scop asigurarea situației de alibi a inculpatului.

În speță, presupusele încălcări a legii procesuale penale invocate de apărare, de către instanța de apel nu au fost constatate, or, nu s-a stabilit prezența circumstanțelor menționate care ar atrage nulitatea actului procesual prin care s-a dispus pornirea urmăririi penale în baza art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal.

La caz, instanța de apel a stabilit că la 13.05.2016, în temeiul îndreptării șefului de post, Negru XXX s-a prezentat la Secția Raională de Medicină Legală Florești pentru examinare. La 13.05.2016 s-a emis raportul de constatare medico-legală nr.258, potrivit căruia la Negru XXX s-au constatat leziuni corporale medii. La 07 iunie 2016 în baza ordonanței OUP SUP IP Șolădnești, S. Moraru, a fost efectuată expertiza medico-legală a datelor medicale pe numele lui Negru XXX, potrivit raportului nr.121/D din 06.06.2016, leziunile depistate la Negru XXX au fost calificate ca medii.

Ulterior în baza ordonanței OUP din 25.07.2016, s-a efectuat expertiza medico-legală a datelor documentelor medicale pe numele lui Negru XXX, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.185/D din 11.08.2016, la Negru XXX leziunile corporale depistate, au fost calificate ca grave.

Instanța de apel a reținut că, urmărirea penală s-a derulat cu respectarea legislației procesual penale în vigoare. La fel, prin prisma art.6 alin.(3) a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, inculpatului i-a fost adus la cunoștință atât natura și cauza acuzației, cât și probele pe care se fundamentează acuzația, precum și calificarea juridică care a fost dată faptelor săvârșite de acesta într-o manieră detaliată prin rechizitoriile întocmite și primite de aceștia contra semnătură pe fiecare cauză penală în parte.

Infrațiunea prevăzută la art.151 alin.(2) lit. d) Cod penal se pedepsește cu închisoare de la 10 la 12 ani și se califică ca fiind gravă. La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont că inculpații Chetruș Veaceslav și Druța Tamara, nu au avut o comportare sinceră în cursul procesului penal în ce privește poziția de recunoaștere a vinovăției și din declarațiile acestora în ședința de judecată nu rezultă regretele pentru faptele comise. Chetruș Veaceslav nu are antecedente penale, dar instanța de apel a reținut la aplicarea pedepsei că în privința acestuia anterior au fost intentate trei cauze penale. Prin sentința din 17 mai 2005 emisă de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, a fost încetat procesul penal în privința lui Chetruș Veaceslav de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. d) Cod Penal în baza art.1 al Legii privind amnistia nr. 278-XV din 16.07.2004. Prin ordonanța privind încetarea procesului penal din 26.03.2016 emisă de procurorul Procuraturii sect. Rîșcani mun. Chișinău, M. Cazacu, s-a dispus încetarea urmăririi penale în privința lui Chetruș Veaceslav pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod Penal, pe faptul împăcării părților. Astfel,

instanța de apel consideră că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința inculpaților Chetruș Veaceslav și Druța Tamara nu poate fi atinsă decât prin aplicarea pedepsei penale cu închisoarea.

Cu referire la solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpaților Chetruș Veaceslav și Druța Tamara cu titlu de cheltuieli de judecată suma în mărime de 1 488 lei, pentru efectuarea expertizelor medico-legale, Colegiul penal conchide că urmează a fi respinsă ca una neîntemeiată. Or, prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 a fost exclus alin.(2) din prezentul articol.

Instanța de apel a constată că, raportul de expertiză medico-legală nr.21/D din 07.06.2016, raportul de expertiză medico-legală 185/D din 25.07.2016 și raportul de expertiză judiciară nr. 401 din 13.02.2017, au fost efectuate la solicitarea organului de urmărire penală până la intrarea în vigoare a Legii sus menționate prin care a fost exclus alin.(2) a art.143 Cod de procedură penală. Astfel, s-a indicat că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului.

Totodată, instanța de apel a reținut că partea civilă recunoscută în prezenta cauză penală Negru XXX, a înaintat acțiune civilă împotriva lui Chetruș Veaceslav și Druța Tamara cu solicitarea de a fi încasat de la aceștia în mod solidar prejudiciul material în mărime de 980 lei și moral în quantum de 100 000 lei, cauzat în rezultatul infracțiunii, precum și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 lei.

În acest context instanța de apel a explicat că, bonurile anexate la cererea de chemare în judecată în raport cu careva acte medicale care iar fi prescris unul sau altul dintre medicamente, sau un regim alimentar special, or, bonurile în bună parte conțin date de procurare a produselor alimentare, care de altfel sunt în consum și în regim non bolnav adică acasă în condiții obișnuite, făcând excepția alimentația specială prescrisă de medic, care este lipsă, astfel instanța de apel reține în acest sens că prejudiciul material urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Cu referire la cheltuielile suportate de partea vătămată pentru asistență juridică în sumă de 5 000 lei acordată de avocatul Al. Mandraburcă, este deplin confirmată prin mandatul nr.0991132 din 15.05.2017, bonurile de plată seria DAA nr. 08717238 din 15.05.2017 pe suma de 2 000 lei, și bonul de plată seria DAA nr. 08717262 din 23.08.2018 pentru suma de 3 000 lei, eliberate de CA "Mandraburcă Alexandru", astfel urmează a fi admisă integral.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducând-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret în care părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale. Prin urmare, instanța a conchis că aceste suferințe urmează a fi

recuperate de inculpați în mod solidar prin contra-echivalent bănesc în sumă de 50 000 lei, sumă pe care instanța a considerat-o echitabilă pentru recuperarea prejudiciului moral suferit.

5. Avocatul Lupașcu Zinaida în numele inculpatei Druța Tamara, în temeiul pct.6) și 8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii.

A menționat că, nu este de acord cu soluția instanței de fond și de apel din motiv că, în acțiunile inculpatei nu au fost întrunite elementele infracțiunii, care a influențat temeinicia soluției adoptate de către instanța de judecată.

A notat că, instanța de apel nu s-a expus motivat asupra argumentelor indicate în cererea de apel și nu a respectat principiile generale ce reglementează desfășurarea procesului penal la capitolul administrării și prezentării probelor de către părți, circumstanțe care constituie temei de casare a deciziei pronunțate de ea, prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod procedură penală.

De asemenea, consideră că atât sentința instanței de fond cât și decizia instanței de apel sunt absolut ilegale și neîntemeiate, bazate pe apreciere eronată a tuturor probelor anexate la dosar, mai mult ca atât și instanța de fond dar și instanța de apel au examinat cauza unilateral.

A evidențiat că, atât la urmărirea penală, cât și în cadrul examinării cauzei în instanța de fond și apel, inculpata Druța Tamara nu și-a recunoscut vina.

A enunțat că, instanța nu s-a expus motivat asupra argumentelor inculpatei, și nu a respectat principiile generale ce reglementează desfășurarea procesului penal la capitolul administrării și prezentării probelor de către părți, circumstanță care constituie temei de casare a sentinței pronunțate. Astfel, consideră că atât la urmărirea penală, cât și în cadrul examinării cauzei în instanța de fond vinovăția inculpatei Druța Tamara în comiterea infracțiunii incriminate prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității, utilității și în ansamblu din punct de vedere al coroborării probelor nu și-a găsit confirmare.

Opinează, că învinuirea adusă inculpatei nu este întemeiată, deoarece acuzarea nu a acumulat și nu a prezentat în fața instanței careva probe incontestabile care ar dovedi cert vinovăția acesteia în comiterea infracțiunilor sus enumerate. Pretinde că, instanța de fond și cea de apel pripit și nemotivat au concluzionat asupra vinovăției inculpatei Druța Tamara în comiterea infracțiunii incriminate și nu a dorit să ia în considerare motivele invocate de apărare. A subliniat că, instanțele inferioare susținând poziția de condamnare adoptată în privința lui Druța Tamara au reținut de o manieră mecanică și în totalitate actul de învinuire. De asemenea, s-a făcut referire foarte succint și neproportional la declarațiile inculpatei, precum și la versiunea apărării. Astfel, consideră că instanța de fond a examinat pur formal cauza, nu s-a clarificat care circumstanțe sunt relevante pentru prezenta cauză, a adoptat o soluție neargumentată la modul convenit.

În continuare, a susținut că instanțele la adoptarea hotărârii de condamnare s-au bazat pe declarațiile părții vătămate Negru XXX, probă care nu coroborează cu nici una

din probele administrate și cercetate, precum și pe declarațiile martorului acuzării Negru Angela, care nu a văzut în ce circumstanțe a fost bătut, Negru XXX, doar cunoaște din spusele acestuia. Totodată, instanța de fond nu a atras atenția cuvenită declarațiilor părții vătămate și a ignorat concluzia din raportul de expertiză medico-legală.

A notat că, la caz rechizitoriul este insuficient motivat sub aspectul informării inculpaților Chetruș Veaceslav și Druța Tamara cu privire la învinuirea înaintată. Faptele imputate ultimilor sunt incomplet descrise, neclare și contradictorii. Acțiunile care ar fi trebuit să stea la baza învinuirii nu sunt determinate cu suficientă precizie, printr-o modalitate clară și concretă de săvârșire a acțiunilor infracționale.

A mai enunțat că, instanța de fond și cea de apel n-au apreciat argumentele apărării și anume că analizând ordonanța de începere a urmăririi penale din 01.06.2016 a reținut că ea a fost pornită pe fapta ce a avut loc pe data de 18.05.2016 orele 17:00 (partea vătămată în acea zi și la acea oră se afla la Spitalul rațional Șoldănești) și pentru care a fost luat în calcul un raport de constatare medico-legală sub nr.255 din 13.05.2016 prin care s-ar fi cauzat leziuni corporale medii lui Negru XXX, pentru alte împrejurări sau fapte ce s-ar fi produs anterior sau ulterior datei de 18.05.16 o careva urmărire penală nu a fost începută, deși în actul final atât Chetruș Veaceslav, cât și Druța Tamara se învinuiește pentru o faptă care ar fi avut loc în data de 11.05.2016 orele 17.00 și pentru care nu a fost pornită urmărirea penală. Astfel, consideră că în speță sunt temeuri de încetare a procesului penal, în consecință toate acțiunile de urmărire penală efectuate sunt lovite de nulitate absolută.

De asemenea, a remarcat că prin prisma art.93 Cod de procedură penală, raportul de expertiză face parte din mijloacele de probă. Suplimentar, a explicat că este elocvent de ținut cont și de faptul că prin prisma prevederilor art.94 Cod de procedură penală, în procesul penal nu pot fi admise în calitate de probe și prin urmare se exclude din dosar, nu pot fi prezentate instanței și în fine nu pot fi puse la baza sentinței, datele care au fost obținute dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în instanța de judecată. Or, lipsa lor și neanexarea prin ridicare la materialele cauzei a acestor acte, face pe deplin imposibilă verificarea acestor acte ce au fost puse la baza rapoartelor de expertiză nr.185D și 401, fără a fi cercetate în modul stabilit în instanța de judecată, cu violarea drepturilor și libertăților persoanei, în special - dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 CEDO și cu încălcarea esențială de către organul de urmărire penală a dispozițiilor art.126 Cod de procedură penală, care prescrie clar comportamentul organului de urmărire penală.

În consecință, a enunțat că se impune raționamentul de achitare a inculpatei Druța Tamara, din motivul că nu există fapta infracțiunii. Or, analizând la justa valoare probele acumulate la examinarea dosarului penal, conchide că, sentința instanței de fond și decizia instanței de apel sunt neîntemeiate, iar probele denotă atât absența faptei infracționale, cât și absența componentei de infracțiune în acțiunile inculpatei Druța Tamara, fapt ce impune adoptarea unei hotărâri de achitare.

În final, a reținut că potrivit hotărârii Plenului CSJ nr.5 din 19.06.2006, sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri sau, în mod exclusiv ori în principal.

5.1. Avocatul *Mîrzîncu Aurelia* în numele inculpatului *Chetruș Veaceslav*, în temeiul pct.6) și 8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de fond și cea de apel pripit și nemotivat au concluzionat asupra vinovăției inculpatului *Chetruș Veaceslav* în comiterea infracțiunii incriminate și nu a dorit să ia în considerare motivele invocate de apărare. De asemenea, a notat că instanțele inferioare susținând poziția de condamnare în privința lui *Chetruș Veaceslav* au reținut de o manieră mecanică și în totalitate actul de învinuire și s-a făcut referire foarte succint și neproportional la declarațiile inculpatului, precum și la versiunea apărării.

A susținut că, instanța de fond nu a examinat probele apărării în mod efectiv, astfel fiind apreciate eronat. La fel, nu au fost precizate circumstanțele ce au servit ca motiv de a concluziona prezența indicilor de calificare în acțiunile inculpatului.

Atât instanța de fond cât și cea pe apel au preluat motivele acuzatorului de stat și la motivarea soluției sale cu privire la vinovăția lui *Chetruș Veaceslav*, au acceptat pe deplin concluziile procurorului, pe care le-a transcris în sentință, adoptând soluția doar în baza probelor indicate de procuror. În așa mod, au reținut generic, că situația de fapt și de drept expusă în rechizitoriu corespunde realității, fără a evalua în concret motivele invocate de inculpați și fără a analiza probele care conduc la aflarea adevărului în cauză.

A expus că, analizând și verificând probele pe cauză prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, în acțiunile lui *Chetruș Veaceslav* lipsește componența de infracțiune prevăzută de art.151 alin.(2) lit. d) Cod penal. Astfel, consideră că nu s-a respectat prevederile legale și nu s-au pronunțat argumentat asupra faptului existenței infracțiunii în acțiunile inculpatului *Chetruș Veaceslav*.

În final, având în vedere că nu s-au acumulat probe care ar dovedi cert vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(2) Cod penal, consideră că sentința și decizia instanței de apel pronunțate în privința lui *Chetruș Veaceslav* urmează a fi casate, deoarece nu s-a dovedit prin probe incontestabile că acesta este vinovat în comiterea infracțiunii.

6. Asupra recursurilor declarate, a prezentat referință procurorul, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea acestora ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale, deoarece, instanța s-a expus asupra tuturor motivelor apelanților și motivarea soluției corespunde dispozitivului hotărârii contestate.

Suplimentar, cu referire la pretinsele erori de drept invocate de către recurenți, a declarat că instanța de apel și-a motivat soluția adoptată în acest sens, corespunzător și just a ajuns la concluzia admisibilității probelor administrate pe caz, fiindu-le date o apreciere corectă în coraport cu cumulul de probe cercetate și puse la baza deciziei de condamnare a făptașilor.

7. Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi admise în conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală,

potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art.424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.

Lecturând recursurile declarate de către avocați în numele inculpaților, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt bazate pe aceleași temeiuri, fiind invocate aceleași argumente, solicitându-se rejudecarea cauzei de către instanța de apel sau achitarea inculpaților, astfel că instanța de recurs se va expune asupra lor concomitent.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În acest sens, relevante cauzei sunt și liniile directorii trasate de Curtea Europeană privind aplicabilitatea art.6 din Convenție, care garantează dreptul fiecărei persoane la un proces echitabil, unde s-a specificat că orice instanță este obligată să-și motiveze hotărârea adoptată, or, aceasta face parte din setul de garanții stabilite de CtEDO pentru existența unui proces echitabil.

De altfel, potrivit jurisprudenței Curții, în cazurile aplicării art.6 al Convenției, s-a statuat că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal. (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

Din cererile de recurs declarate, se constată că criticele recurenților, în esență, se referă la faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în

apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, prin aceasta fiind încălcată obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul de garanții subsecvente procesului echitabil.

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportată la criticele recurenților, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției, nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii.

Așadar, Colegiul penal lărgit consideră că criticele invocate de titularii cererii de recurs sunt întemeiate și în contextul ce urmează va puncta raționamentele care au stat la baza acestei soluții.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art.6 paragraful 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțelor naționale să-și motiveze deciziile (a se vedea în acest sens cauza Boldea vs. România), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

Curtea Europeană a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de părți, or, doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Cu toate acestea, verificând decizia, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a analizat punctual criticile invocate de avocați, ci s-a limitat doar la expunerea unor fraze generale privind vinovăția inculpaților Chetruș Veacesla și Druța Tamara de comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit reiterează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat și vizavi de problemele ce le ridică aceștia. Prin alte cuvinte, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, în decizia adoptată trebuia să expună concluzia generală pe marginea apelului, precum și temeiurile de fapt și de drept care au dus pe de o parte la admiterea criticilor invocate de procuror și pe de altă parte la respingerea argumentelor expuse de apărare, prin formularea de răspunsuri la raționamentele apelanților, analizând probele și indicând expres care sunt motivele respingerii și aprecierii critice a unora și admiterea altora.

Instanța de recurs apreciază ca fiind nejustificată constatarea instanței de apel precum că, „ ... *declarațiile inculpaților Druța Tamara și Chetruș Veaceslav nu corespund adevărului, sunt mincinoase și sunt date de către inculpați în scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise, deoarece ele se combat de*

întreaga sistemă de probe ...”. Or, instanța de apel avea obligația să motiveze în decizie inadmisibilitatea probelor apărării, și să evidențieze în ce măsură, parte declarațiile inculpaților nu coroborează cu probele prezente la materialele cauzei.

În conformitate cu prevederile art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar potrivit art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Având la bază raționamentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate de către partea acuzării sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora și nu și-a motivat soluția adoptată, de asemenea instanța de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt criticate de apărare și astfel nu a soluționat fondul apelului declarat.

Mai mult, în contextul dat, Colegiul penal lărgit mai specifică că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or în decizia instanței de apel lipsește cu desăvârșire analiza și aprecierea probelor.

În contextul celor expuse, se evidențiază că instanța de apel a admis încălcarea art.6 paragraful 1 al Convenției Europene, potrivit căruia - „... orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, (...) a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa”. În particular, instanța de apel nu a respins argumentat toate alegațiile avocaților invocate în cererile de apel și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul lărgit statuează că, decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de

procedură penală.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Lupașcu Zinaida în numele inculpatei Druța Tamara și de către avocatul Mîrzîncu Aurelia în numele inculpatului Chetruș Veaceslav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui Chetruș Veaceslav XXX și Druța Tamara XXX, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2019 și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 05 martie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico